

Záporné typy se hrají lépe

Mladá fronta DNES, 5. 1. 2002

autor: Eva Kačánová

Plzeň - Základy šermu oprašoval na začátku sezony herec z plzeňského Divadla J. K. Tyla Martin Stránský. Chystal se totiž na roli Laertese v Shakespearově Hamletovi, který měl vloni 15. prosince první a 28. prosince druhou premiéru ve Velkém divadle. Plzeňané znají Martina Stránského už od roku 1993, kdy přišel do angažmá Divadla J. K. Tyla jako čerstvý absolvent DAMU. Za devět let má už Stránský na svém kontě čtyři desítky rolí. Hercova kolébka stála v Jihlavě. Tatínek je herec, maminka učitelka, která vedle kantořiny měla vždy k divadlu blízko. Do školy chodil Stránský v Jihlavě, na gymnázium v Telči. Rok získával zkušenosti jako elév v jihlavském divadle a pak následovala DAMU. "Na jevišti jsem si nepřišel jako cizinec. Začal jsem asi v jedenácti letech s dětskými rolíčkami. Když se do inscenace potřebuje dítě, obvykle se sáhne do herecké rodiny. Ale já jsem v té době žil především sportem. Hrál jsem závodně volejbal a ještě na gymnáziu jsem měl jasný cíl: buď fakulta tělesné výchovy, nebo fakulta pedagogická aprobace tělocvik a něco k tomu," usmívá se Martin Stránský.

Co tedy změnilo vaše plány?

Stalo se to asi ve třetím ročníku střední školy. Jihlavští ochotníci se totiž scházivali na jakési tvůrčí dílně. Během víkendu si napsali hru, zdramatizovali text a už v neděli měli předváděčky. Táta mě tam vzal a najednou asi zapracovaly geny a já měl ohromnou chuť hrát. Hodnoty se mi trochu převrátily: napřed divadlo, pak sport.

Učitelem tělocviků jste se nestal, ale sportování zůstává součástí vašeho já?

Ano, sportuji pořád. Hraji často squash, hokej. Musím se pochlubit, že v HC Ekonomické stavby se chystáme už na krajský přebor. Nezanedbávám ale ani volejbal, fotbal a tenis.

Z vašich rolí už by se dal sestavit slušně dlouhý seznam. Lze vůbec říci, která je vaše nejmilejší a se kterou jste nejvíc zápasil?

Řekl bych, že v poslední době mám nejraději Miláčka, ale těch hezkých rolí bylo už víc. A kdo mi dal nejvíce práce? Asi Biff v Millerově hře Smrt obchodního cestujícího. Ten kluk mi dal trochu zabrat, než jsem ho našel. Je to hodně emotivní záležitost a nejde přijít do divadla a hned si stoupnout na jeviště. Na Biffa obvykle myslím už pár dnů předem a po představení zas pár hodin trvá, než se zas dostanu do normálu. Smrt obchodního cestujícího je hra, kde záleží nejen na obsahu slova ale i na jeho intonaci a proto výsledek je pokaždé tošku jiný. Pokaždé je ta "naše rodina" trochu odlišná.

K vašim úkolům z poslední doby patří Arnoštek v Rozmarném létu, Vlkodlak či princ Filip v Yvonně, princezně burgundské. Ale také Nick Arstein v muzikálu Funny Girl a hlavní role Bejbyho v Šakalích letech. K muzikálu je zapotřebí také zpěv. Zdá se, že vám to nevadí?

No, chodil jsem asi tři roky v Jihlavě na zpěv do základní umělecké školy a na vysoké škole jsme se také zpívání věnovali. Dokonce jsme hráli muzikál podle scénáře našeho spolužáka. Ale i když zpívám, herectví je mi pořád bližší.

Cítíte se jako zpívající herec?

Mám moc rád muzikály a jsem rád, že jsem se s nimi potkal. Každá nová zkušenost totiž šoupane človíčka zas jinam a zas o kousek dál. A v Šakalích letech mě dokonce přesvědčili, že mohu nejen zpívat, ale také se k tomu hýbat.

Nick Arstein je rozporuplná osobnost třicátých let, Bejby patří do éry let šedesátých k rokenrolu. Ke kterému z nich máte blíže?

Přiznávám, že Bejbyho mám raději. Vždyť jsem na téhle muzice odchovaný a celkově je mi bližší. Fakt je, že věci, které lidi znají z filmového plátna, je vždycky těžší dělat na jevišti. Ať šlo o Arnoštka v Rozmarném létě nebo teď o Šakalí léta. Divák má konkrétní představu a srovnává. Proto mě mile překvapilo, jak publikum tenhle muzikál přijímá.

Režisér Roman Meluzín si pochvaloval propojení operety, činohry a baletu na projektu Šakalích let. Jaký je váš názor?

Pro určitý žánr je to dobře. My nejsme tak pohybově nadaní jako tanečníci, oni zas nejsou tak "výřeční". Je to dobré jako projekt, ale každý soubor by měl zůstat zachován. Vždyť i v jiných inscenacích si vypomáháme.

A co film, dabing a televize?

No, člověk se taky občas objeví i jinde. Víte, pro herce z oblasti je nejtěžší přesvědčit lidi v Praze, že do hlavního města to není, třeba právě z Plzně, zas tak daleko, a že se dá v pohodě dojíždět. Ale já nikdy nechtěl zůstat v Praze natrvalo. Před prázdninami jsem natočil detektivku s panem režisérem Pokorným Nikdo neměl diabetes, a tam hraju ambiciózního doktora záporáka.

Máte raději kladné nebo záporné hrdiny?

Záporné typy se někdy hledají a hrají lépe. Asi proto, že člověk popustí trochu emoce, které obvykle nedává na odiv. Ale takového úplně pravého záporáka jsem nikdy nehrál. Vždycky to byly spíš postavy, které za to, že jsou zlé ani dost dobře nemohly. Ovlivnila je výchova, prostředí.

V soukromí jste pohodář?

Pomineme-li moji občasnou jízlivost a ironii, snažím se být v pohodě. Vytočí mě jen sváteční řidiči a piráti silnic. Před těmi si pak servítek neberu.

K divadlu patří i záskok, a když jste vypomáhal v roli sluhy v komedii Holka nebo kluk, zdálo se, že se velmi bavíte?

Tenhle záskok mě opravdu moc bavil a diváci to asi poznali. Víte, na plzeňském divadle je skvělé to, že hraje od klasiky až po téměř bulvární komedii všechno a navíc tu má ještě Antonína Procházku, který píše lidem role na tělo.

A co Martin Stránský a tréma?

Tak tu mám. Velkou. A řekl bych, že léty se prohlubuje. A protože vím, kam si mohu troufnout, zakazuji si přímé moderování. Tam by se totiž ukázalo v plné parádě, že jsem trémista.